

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

**obowiązujące studentów Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych
odbywających kształcenie praktyczne (zajęcia praktyczne/ praktyki
zawodowe) oraz nauczycieli akademickich/ inne osoby prowadzące zajęcia -
opiekunów kształcenia praktycznego w placówkach, o których mowa w art.
12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom
przestępczością na tle seksualnym**

Kwidzyn, Gdańsk, Toruń, Kościerzyna 2025

Preambuła

W dniu 15 lutego 2024 r. weszła w życie Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1606). Jak wskazano w Uzasadnieniu do tej ustawy, jej celem było podwyższenia standardów prawnych ochrony małoletnich, w tym podwyższenie ochrony w procedurach sądowych, wzmocnienia ich ochrony, w tym także systemowej ochrony przed skrzywdzeniem oraz podwyższenia poziomu poszanowania praw osób z niepełnosprawnością. Konsekwentnie, ustawa wprowadziła zmiany w szeregu ustaw, m.in. Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, Kodeksie postępowania cywilnego, Kodeksie karnym wykonawczym, Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i innych.

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. wprowadziła istotne zmiany także w Ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (T.j. Dz.U. 2024 poz. 1802). Nowelizacja ta, przewidując rozszerzenie jej przedmiotu na "ochronę małoletnich" ma na celu kompleksową dbałość o bezpieczeństwo osób poniżej 18 roku życia. Zmiana polega, w pierwszej kolejności, na wprowadzeniu obok szczególnych środków ochrony przed przestępczością seksualną, dodatkowo katalogu szczególnych środków ochrony małoletnich. Te nowe środki, to ocena ryzyka ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej na szkodę osoby małoletniej; Polityka Ochrony Małoletnich; analiza zdarzeń, w wyniku których małoletni na skutek działania rodzica bądź opiekuna prawnego lub faktycznego poniósł śmierć lub doznał ciężkich obrażeń ciała; kontrola wykonywania obowiązków. Ponadto nowelizacja wprowadza ustawową podstawę prawną dla krajowego planu przeciwdziałania przemocy oraz krajowego planu przeciwdziałania przestępstwom przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę osób małoletnich oraz międzyresortowego zespołu.

Naczelną i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Powiślańską Akademię Nauk Stosowanych są działania mające na celu przestrzeganie przez studentów oraz nauczycieli akademickich/inne osoby prowadzące zajęcia zasad ochrony małoletnich, z którymi mogą mieć bezpośredni kontakt w ramach odbywanych/ realizowanych zajęć dydaktycznych na prowadzonych kierunkach studiów. Studenci i Nauczyciele akademicy/Inne osoby prowadzące zajęcia, realizując te cele, działają w ramach Kodeksu Etyki Studenta oraz Kodeksu Etyki Nauczyciela Akademickiego, jak również w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz własnych kompetencji, przestrzegając zarządzeń i procedur określonych w niniejszym dokumencie. Zwiększanie wśród społeczności akademickiej świadomości dotyczących zagrożeń pozwoli na efektywniejsze im zapobieganie oraz tworzenie środowiska pozbawionego czynników mogących doprowadzić do naruszenia praw małoletniego.

Podstawy prawne Standardów ochrony małoletnich

Poniższy dokument został stworzony w oparciu o:

- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1802),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2024 poz. 1673),
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606),
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2024 poz. 1802);
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz.1781),
- Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 r. nr 120 poz. 526,)
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012 poz. 1169).

Standardy ochrony małoletnich pełnią funkcję dokumentu, który porządkuje procedury ochrony małoletnich oraz przedstawia, w jaki sposób społeczność akademicka będzie je wdrażać, realizować, monitorować i ewaluować.

Rozdział I
Postanowienia ogólne

§ 1.

1. Standardy Ochrony Małoletnich w Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych, zwane dalej Standardami, określają:
  - 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a studentem/nauczycielem akademickim/inną osobą prowadzącą zajęcia, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
  - 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
  - 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego;
  - 4) zasady przeglądu i aktualizacji Standardów;
  - 5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie studentów/nauczycieli akademickich/inne osoby prowadzące zajęcia do stosowania Standardów, zasady przygotowania studentów/nauczycieli akademickich/inne osoby prowadzące zajęcia do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
  - 6) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
  - 7) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.
2. Ponadto Standardy określają:
  - 1) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
  - 2) zasady działania po ujawnieniu krzywdzenia małoletniego.

Rozdział II

Objaśnienie terminów używanych w dokumencie

Standardy ochrony małoletnich

§ 2.

1. Student to każda osoba posiadająca status studenta w Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych.

2. Praktykant to student Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych odbywający kształcenie praktyczne zgodnie z harmonogramem realizacji programu studiów i programem studiów w jednostce ochrony zdrowia, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, z którą Uczelnia ma podpisaną stosowną umowę.
3. Nauczyciel akademicki/ inna osoba prowadząca zajęcia to każda osoba zatrudniona w Uczelni zgodnie z zapisami w ustawie prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
4. Małoletnim jest każdy, kto nie ukończył 18 roku życia.
5. Opiekunem małoletniego jest osoba uprawniona do jego reprezentacji. W szczególności jest to: rodzic lub opiekun prawny, w myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
6. Zgoda rodzica małoletniego oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców.
7. Przez krzywdzenie małoletniego należy rozumieć: popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka, przez jakąkolwiek osobę, (w tym pracownika placówki, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, ale i jego opiekunów oraz innych pacjentów odbywających leczenie w w/w placówce) lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
8. Osoba odpowiedzialną za przestrzeganie Standardów ochrony małoletnich jest Prorektor ds. kształcenia praktycznego sprawujący nadzór nad realizacją Standardów ochrony małoletnich.
9. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział III

Zasady bezpiecznej rekrutacji nauczycieli akademickich/innych osób prowadzących zajęcia (obowiązują także osób już zatrudnionych)

§ 3.

1. Nauczyciele akademicy/inne osoby prowadzące zajęcia posiadają odpowiednią wiedzę, a w ramach wykonywanych obowiązków są uwrażliwieni na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.
2. Przed dopuszczeniem nauczyciela akademickiego/inną osobę prowadzącą zajęcia do wykonywania obowiązków, Uczelnia sprawdza osobę zatrudnioną w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym.
3. Wydruk (lub wygenerowany dokument w formacie pdf.) z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych nauczyciela akademickiego/innej osoby prowadzącej zajęcia.
4. Nauczyciel akademicki/inna osoba prowadząca zajęcia zobowiązany/a jest przedłożyć zaświadczenie o niekaralności uzyskiwane z Krajowego Rejestru Karnego. Nauczyciel

akademicki/inna osoba prowadząca zajęcia nie może być bowiem skazany/a prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo.

5. Jeżeli nauczyciel akademicki/ inna osoba prowadząca zajęcia nie figuruje w żadnym z wymienionych wyżej rejestrów - zobowiązuje się go do złożenia oświadczenia, stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.
6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. nauczyciel akademicki/inna osoba prowadząca zajęcia składająca oświadczenie jest obowiązana do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadoma/y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
7. Każdy/a nauczyciel akademicki/inna osoba prowadząca zajęcia zostaje zapoznany/a z niniejszymi Standardami i potwierdza ten fakt zgodnie z załącznikiem nr 4 do niniejszego dokumentu.

Rozdział IV

Zasady bezpiecznego dopuszczania studenta do odbywania kształcenia praktycznego

§ 4.

1. Studenci (praktykanci) posiadają odpowiednią wiedzę, a w ramach realizacji kształcenia praktycznego są uwrażliwieni na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.
2. Wprowadza się następującą regułę postępowania w przypadku zamiaru skierowania przez Powiślańską Akademię Nauk Stosowanych studenta do odbywania kształcenia praktycznego w jednostkach ochrony zdrowia:
  - a) Ustalenie tożsamości studenta, który ma podlegać skierowaniu do odbywania kształcenia praktycznego w jednostkach ochrony zdrowia;
  - b) Analiza treści Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym poprzez sieć informatyczną internet ([- c\) W przypadku, gdy student figuruje w którymkolwiek z wymienionych wyżej rejestrów - nie kieruje się studenta do odbywania kształcenia praktycznego;
  - d\) Jeżeli student nie figuruje w żadnym z wymienionych wyżej rejestrów - zobowiązuje się go do złożenia oświadczenia, stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.](https://rps.ms.gov.pl/pl-PL/Public#/)

- e) W przypadku, gdy student nie złoży oświadczenia, o jakim mowa w punkcie d) - nie kieruje się studenta do odbywania kształcenia praktycznego;
  - f) Jeżeli student złoży oświadczenie, o jakim mowa w punkcie d) - zobowiązuje się go do przedłożenia:
    - informacji z Krajowego Rejestru Karnego.
  - g) Oświadczenie, o którym mowa w punkcie d) składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Student składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadoma/y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
  - h) Po uzyskaniu od studenta informacji z Krajowego Rejestru Karnego analizuje się treść tych dokumentów. Przedmiotem analizy jest:
    - w zakresie analizy informacji z Krajowego Rejestru Karnego - popełnienie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
  - i) Student może zostać dopuszczony do odbywania kształcenia praktycznego tylko w przypadku, gdy w świetle analizy o jakiej mowa w punkcie j) nie ma podstaw do przyjęcia, że student popełnił przestępstwo określone w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) lub przestępstwo na tle seksualnym.
  - j) Wszelkie dokumenty wytworzone lub uzyskane w związku z prowadzeniem postępowania regulowanego w postanowieniach powyższych są przechowywane w formie elektronicznej/ papierowej w aktach osobowych studenta.
3. Student zostaje zapoznany z niniejszymi Standardami i potwierdza ten fakt zgodnie z załącznikiem nr 5 do niniejszego dokumentu.

Rozdział V

Zasady bezpiecznych relacji student - małoletni/ nauczyciel akademicki/inna osoba prowadząca zajęcia - małoletni

§ 5.

1. Nadrzędnym celem wszelkich działań podejmowanych przez Władze Uczelni jest promowanie dobra małoletniego pacjenta placówki, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, i jego najlepszego interesu.

2. Student/ Nauczyciel akademicki/Inna osoba prowadząca zajęcia każdego małoletniego traktuje z szacunkiem, dbając o jego godność oraz potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie wobec małoletniego.
3. Student/ Nauczyciel akademicki/Inna osoba prowadząca zajęcia zobowiązany/a jest przestrzegać obowiązującego prawa oraz wewnętrznych przepisów Uczelni jak i placówki, o której mowa w ust. 1 w tym zakresie. Zasady tworzenia bezpiecznych relacji z małoletnimi obowiązują wszystkich studentów/ nauczycieli akademickich/innych osób prowadzących zajęcia przez podpisanie odpowiedniego oświadczenia.
4. Zasady bezpiecznych relacji z małoletnim określają, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w kontakcie z małoletnim, a ich przestrzeganie przez może zmniejszyć ryzyko krzywdzenia małoletnich.
5. Zasady bezpiecznych relacji dotyczą następujących obszarów:
  - 1) kontakt fizyczny z małoletnim, który jest zjawiskiem nieuchronnym. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:
    - a) pomoc w czynnościach związanych z ubiorem,
    - b) pomoc w czynnościach związanych z wyjściem na spacer,
    - c) pomoc w czynnościach związanych ze spożyciem posiłku,
    - d) pomoc w czynnościach pielęgnacyjnych, higienicznych,
    - e) reagowanie na potrzeby emocjonalne szczególnie małoletniego np. poprzez przytulenie się do dorosłego, itp.; kontakty tego typu są dozwolone w obecności osób trzecich, przestrzeniach otwartych, pomieszczeniach monitorowanych, co w razie wątpliwości służyć powinno ich obiektywizacji,
    - f) stanowcze interwencje prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących: konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych, przytrzymanie, obezwładnienie), działań z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy), zagrożenia lub paniki spowodowanej czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.);
  - 2) niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:
    - a) przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie, spoliczkowanie, etc...),
    - b) erotyzowania relacji (flirt, dwuznaczny żart, rozmowa czy choćby wyzywające spojrzenie),
    - c) seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne);

- 3) komunikacja werbalna z małoletnim pozbawiona akcentów wrogich, arogancko – agresywnych, złośliwie – ironicznych, wulgarnych nie może:
  - a) wzbudzać w małoletnim poczucia zagrożenia (groźby, wyzwiska, krzyk),
  - b) obniżać, niszczyć poczucia wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy),
  - c) upokarzać (publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
  - d) naruszać granic (nie zachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym);
- 4) równe traktowanie polegającego na obdarzaniu taką samą troską i uwagą wszystkie osoby małoletnie, co oznacza, że niedozwolone jest:
  - a) wyłączenie skupiania uwagi na wybranych małoletnich pacjentach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
  - b) nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych;
- 5) niedopuszczalne jest utrzymywanie kontaktów bezpośrednich i online z małoletnim poza placówką, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym celem zaspokojenia przez studenta/ nauczyciela akademickiego/inną osobę prowadząca zajęcia własnych potrzeb społecznych lub emocjonalnych, namawiania do zachowań niezgodnych z prawem, dających poczucie bycia faworyzowanym, wyróżnianym;
- 6) czynności higieniczno-pielęgnacyjne:
  - a) mają służyć przede wszystkim higienie osobistej i zdrowiu,
  - b) wykonywane w odpowiednich warunkach zapewniających uszanowanie intymności w tego typu czynnościach,
  - c) niedozwolone są zachowania obcesowe naruszające prywatność i intymność;
- 7) dyscyplinowanie małoletniego definiowane jako narzędzie „informacji zwrotnej”, komunikujące małoletnim, że ich postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z oczekiwaniami i/lub nieefektywna; dyscyplina ma pobudzać do uczenia się, a nie powodować krzywdę małoletniego; niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi:
  - a) fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, środków przymusu bezpośredniego, krępowanie, izolowanie; uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych – pozbawianie snu, pokarmu, ekspozycja na zimno, ciepło itp.; prace fizyczne nieadekwatne do możliwości, dopuszczanie się zachowań o charakterze seksualnym),

- b) psychicznej (dominacja poprzez krzyk, groźby, wzbudzanie poczucia winy, naruszanie poczucia własnej wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie własne i rodziny).
- 8) W celu obiektywizacji zgłaszanych sytuacji problemowych w placówce, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, funkcjonuje monitoring wizyjny terenu zewnętrznego oraz pomieszczeń wewnętrznych.
- 9) Sposób wykorzystywania zapisów monitoringu określają procedury wewnętrzne placówki, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, z zakresu ochrony i przetwarzania danych osobowych.

Rozdział VI

Procedura interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego

§ 6.

1. W przypadku uzyskania przez studenta informacji, że małoletni jest krzywdzony, student ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji nauczycielowi akademickiemu/innej osobie prowadzącej zajęcia (opiekunowi kształcenia praktycznego). Nauczyciel akademicki natomiast jest zobowiązany powiadomić o tym fakcie dyrekcję placówki, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.
2. W przypadku uzyskania przez nauczyciela akademickiego/inną osobę prowadzącą zajęcia (opiekuna kształcenia praktycznego) informacji, że małoletni jest krzywdzony, nauczyciel akademicki/inna osoba prowadząca zajęcia (opiekun kształcenia praktycznego) ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrekcji placówki, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym
3. W przypadku dokonania czynu skrzywdzenia małoletniego, w tym złamania zasad bezpiecznej relacji student-małoletni, o których mowa w rozdziale V niniejszego dokumentu, nauczyciel akademicki/inna osoba prowadząca zajęcia ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrekcji placówki, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oraz Prorektorowi ds. kształcenia

praktycznego. W oparciu o powyższą informację dyrekcja placówki dokonywać będzie czynności wyjaśniających wg obowiązujące procedury w danej placówce, natomiast Prorektor ds. kształcenia praktycznego przekaże sprawę na drogę postępowania dyscyplinarnego dla studentów. Do czasu wyjaśnienia niniejszego czynu student zostaje zawieszony do kontynuacji kształcenia praktycznego w placówce.

4. W przypadku dokonania czynu skrzywdzenia małoletniego, w tym złamania zasad bezpiecznej relacji nauczyciel akademicki/inna osoba prowadząca zajęcia - małoletni, o których mowa w rozdziale V niniejszego dokumentu, dyrekcja placówki, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym dokonuje czynności proceduralnych obowiązujących w placówce i zawiadamia Uczelnię o dokonania czynu przez nauczyciela akademickiego/inną osobę prowadzącą zajęcia. Władze Uczelni podejmują działania wyjaśniające na drodze postępowania dyscyplinarnego, z obowiązkiem zaprzestania wykonywania czynności służbowych do czasu wyjaśnienia sprawy.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 niniejszego paragrafu, dokonanie czynu może skutkować z wydaleniem z Uczelni.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 niniejszego paragrafu, dokonanie czynu może skutkować rozwiązaniem umowy z nauczycielem akademickim/inną osobą prowadzącą zajęcia.

Rozdział VII

Zasady ochrony danych osobowych małoletniego

§ 7.

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.
2. Student/Nauczyciel akademicki/Inna osoba prowadząca zajęcia ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych, przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe małoletnich pacjentów są wykorzystywane wyłącznie z przeznaczeniem, do którego zostały udostępnione.
4. Dane osobowe małoletniego, są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów, obowiązujących w placówce medycznej, o której mowa w art. 12 pkt. 6 i 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym

§ 8.

1. Student/Nauczyciel akademicki/Inna osoba prowadząca zajęcia nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiekunach.
2. Student/Nauczyciel akademicki/Inna osoba prowadząca zajęcia nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnimi pacjentami.
3. Student/Nauczyciel akademicki/Inna osoba prowadząca zajęcia nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy student/nauczyciel akademicki/inna osoba prowadząca zajęcia jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

Rozdział VIII

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§9.

1. Studenci/Nauczyciele akademicy/Inne osoby prowadzące zajęcia, uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę jego wizerunku.
2. Studentom/Nauczycielom akademickim/Innym osobom prowadzącym zajęcia nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie instytucji.

§10.

Studentom/Nauczycielom akademickim/Innym osobom prowadzącym zajęcia nie wolno upubliczniać wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo).

Rozdział IX

Monitoring stosowania Standardów ochrony małoletnich

§ 11.

1. Rektor Uczelni wyznacza osoby odpowiedzialne za monitorowanie realizacji niniejszych Standardów. Są to **Prorektor ds. kształcenia praktycznego, Dyrektor pionu dziekanatów/ Z-ca Dyrektora pionu dziekanatów/ Kierownik dziekanatu, Kierownik działu spraw pracowniczych.**

2. Osoby, o których mowa w punkcie poprzedzającym, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszania ich oraz za proponowane zmiany w Standardach.
3. Osoby, o których mowa w ust 1 niniejszego paragrafu, przeprowadzają wśród studentów/ nauczycieli akademickich/innych osób prowadzących zajęcia raz na 6 miesięcy ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów.
4. W ankiecie studenci/ nauczyciele akademicy/inne osoby prowadzące zajęcia mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszanie Standardów.
5. Osoba, o której mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania wypełnionych ankiet przez studentów/ nauczycieli akademickich/inne osoby prowadzące zajęcia. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Rektorowi.
6. Rektor wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza nowe ich brzmienie.

Rozdział X

Przepisy Końcowe

§ 12.

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla studentów i nauczycieli akademickich/innych osób prowadzących zajęcia w szczególności poprzez udostępnienie na stronie Uczelni, przesłanie informacji w systemie Uczelnianym WD jak i na adresy e-maila z domeną PANS.
3. Wykaz załączników do Standardów Ochrony Małoletnich:
  1. **Załącznik nr 1** – Wzór – Oświadczenie o niekaralności;
  2. **Załącznik nr 2** – Wzór – Ankieta Monitoringu standardów;
  3. **Załącznik nr 3** – Wzór – Notatka służbowa;
  4. **Załącznik nr 4** – Wzór – Oświadczenie nauczyciela akademickiego o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małoletnich;
  5. **Załącznik nr 5** – Wzór – Oświadczenie studenta o zapoznaniu się ze Standardami ochrony małoletnich;
  6. **Załącznik nr 6** – Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka?.

dr Katarzyna Strzała-Osuch, prof. PANS

Rektor Powiślańskiej Akademii Nauk Stosowanych

Załącznik nr 1 – do Standardów ochrony małoletnich
Wzór – Oświadczenie o niekaralności

Oświadczenie

Ja, ... legitymująca/y się dowodem osobistym
o nr ..... oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko
wolności seksualnej i obyczajności i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego
i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

"Jestem świadoma/y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia"

....., dn. ....

.....
(czytelny podpis lub podpisywano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/ podpisem zaufanym)

Monitoring standardów – ankieta

	Tak	Nie
1. Czy znasz standardy ochrony małoletnich wdrożone przez Powiślańską Szkołę Wyższą?		
2. Czy zapoznałeś się z dokumentem Standardy ochrony małoletnich wdrożone przez Powiślańską Szkołę Wyższą?		
3. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4. Czy wiesz, jak reagować na krzywdzenie dzieci?		
5. Czy zdarzyło ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach przez studentów?		
6. Czy zdarzyło ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach przez nauczycieli akademickich?		
6. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów ochrony małoletnich wdrożone przez Powiślańską Szkołę Wyższą ?		

.....
(miejsowość, data)

NOTATKA SŁUŻBOWA

Dnia ..... w
.....
(miejsce)

o godzinie ..... odbyło się spotkanie w którym uczestniczyli:

1. ....
2. ....
3. ....

Tematyka spotkania obejmowała:

.....
.....
.....
.....

Ustalono:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis, stanowisko służbowe)

Załącznik nr 4 – do *Standardów ochrony małoletnich*
Wzór – Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się
ze Standardami ochrony małoletnich

....., dnia .....

(imię i nazwisko)

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałem/łam się ze Standardami ochrony małoletnich wdrożone przez Powiślańską Akademię Nauk Stosowanych i przyjmuję je do realizacji.

.....
(czytelny podpis lub podpisywano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/ podpisem zaufanym)

Załącznik nr 5 – do *Standardów ochrony małoletnich*

Wzór – Oświadczenie studenta o zapoznaniu się
ze Standardami ochrony małoletnich

....., dnia .....

(imię i nazwisko)

.....
(rok studiów, kierunek studiów, numer albumu)

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że zapoznałem/łam się ze Standardami ochrony małoletnich wdrożone przez Powiślańską Akademię Nauk Stosowanych i przyjmuję je do realizacji.

.....
(czytelny podpis lub podpisywano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/ podpisem zaufanym)

Załącznik nr 6 – do Standardów ochrony małoletnich

Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka?

Jak rozpoznać przemoc wobec dziecka ?

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze mówi o tym, że małoletni doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem można określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem małoletniego.

Zareaguj, gdy:

- małoletni jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie,
- małoletni kradnie jedzenie, pieniądze itp.,
- małoletni żebrze,
- małoletni jest głodny,
- małoletni nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.,
- małoletni nie ma odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku,
- małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia, podawane przez małoletni wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. małoletni często je zmienia,
- małoletni nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
- małoletni boi się rodzica, boi się przed powrotem do domu,
- małoletni wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
- małoletni jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, depresyjne itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza się itp.,
- małoletni używa środków psychoaktywnych,
- małoletni nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym (tzw. lepkość emocjonalna małoletniego),
- małoletni moczy i zanieczyszcza się bezwiednie w konkretnych sytuacjach czy też na widok określonych osób,
- małoletni ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu,
- w rozmowach, zachowaniu małoletniego zaczynają dominować elementy/ motywy seksualne,
- małoletni jest rozbudzony seksualnie niestosownie do wieku,
- małoletni mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza.

Zwróć uwagę, gdy:

- rodzic podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń małoletniego,
- rodzic odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem małoletniego,

- rodzic mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje małoletni (np.: używając wulgaryzmów, obraźliwych określeń),
- rodzic poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletni,
- rodzic nie interesuje się losem i problemami małoletniego,
- rodzic jest apatyczny, pogrążony w depresji,
- rodzic zachowuje się agresywnie,
- rodzic ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
- rodzic nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego,
- rodzic faworyzuje jedno z rodzeństwa,
- rodzic przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z małoletnim,
- rodzic nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Zwracając uwagę na symptomy występujące u dziecka z chorobą przewlekłą, należy skupić się na trudnościach, jakie niesie ze sobą choroba, z którą zmagają się małoletni. Należy zaznaczyć, że małoletni to odczuwa zmiany w samopoczuciu oraz boryka się z zarówno z własnym odbiorem sytuacji, jak i reakcją innych osób. Rozpoznanie przemocy stosowanej wobec małoletniego z chorobą przewlekłą niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą jest zadaniem skomplikowanym, i to z wielu powodów.

- Świadkowie – w wielu sytuacjach ze względów środowiskowych świadkowie mogą mieć kłopot z dostępem do dziecka, a rodzice, jeśli nawet stosują przemoc wobec niego, nadal pozostają najważniejszymi i często jedynymi opiekunami;
- Ślady – rozpoznanie śladów bywa skomplikowane na skutek trudności w ustaleniu ich pochodzenia;
- Niektóre zaburzenia psychiczne i choroby somatyczne mogą dawać podobne objawy, dlatego też mogą stanowić trudność w rozpoznaniu symptomów doświadczania przemocy przez małoletni z niepełnosprawnością lub chorobą. Ważna jest analiza, z czego wynikają opiekuna niepokojące zachowania.
- Problemy w komunikacji – dzieci niepełnosprawne lub chore przewlekłe czasami posiadają specyficzne ograniczenia w komunikacji z drugim człowiekiem, w praktyce powodujące utrudnienie lub uniemożliwienie zrozumienia ich wypowiedzi czy myśli. W takich sytuacjach należy używać dostosowanych do stopnia niepełnosprawności dziecka metod porozumiewania się, np. wspomagających i alternatywnych metod komunikacji AAC.

Ujawnienie przemocy przez małoletniego jest bardzo trudnym emocjonalnie sposobem wyjścia z relacji ze sprawcą przemocy, wymaga bowiem odwagi i determinacji.. W takiej sytuacji zupełnie normalną reakcją emocjonalną małoletniego jest strach lub lęk przed ujawnieniem doświadczenia. Małoletni pozostaje zazwyczaj w silnej zależności od rodziców, co szczególnie dotyczy dzieci z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą. Aby zdecydować się na ujawnienie przemocy, małoletni musi pokonać poczucie lojalności wobec rodzica krzywdzącego. Musi także zmierzyć się z ryzykiem i niebezpieczeństwem, że ujawnienie nie tylko nie przyniesie poprawy sytuacji w rodzinie, a wręcz ją pogorszy, powodując na przykład wściekłość sprawcy i eskalację zachowań przemocowych wobec dziecka.

WAŻNE!

- Małoletni, mówiąc o przemocy, nie podaje wszystkich informacji o swoich przeżyciach.

- Małoletniemu towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna i swój własny.
- Okoliczności ujawnienia są związane z odseparowaniem małego od osoby krzywdzącej – odległość równa się poczuciu bezpieczeństwa, bliskość oznacza lęk.
- Zniekształcenia w sposobie myślenia małego – poczucie winy i odpowiedzialności za doznawaną przemoc.

Symptomy wykorzystania seksualnego dzieci

Należy pamiętać, że początkowe konsekwencje doświadczane przez dzieci wykorzystywane seksualnie w sferze zarówno fizycznej, jak i psychicznej – są równocześnie oznakami tej formy krzywdzenia, dlatego konieczna jest szczegółowa znajomość objawów wykorzystania seksualnego dzieci i wzmożona czujność, gdy się one pojawią.

Oznaki wykorzystywania seksualnego małego są bardzo **zróżnicowane** z czego wynika, że nie można mówić o zespole małego wykorzystywanego czy zbiorze objawów świadczących o wykorzystywaniu. Nie ma objawów, które pozwoliłyby jednoznacznie i z całkowitą pewnością rozpoznać przypadek wykorzystywania seksualnego dziecka. **Objawy w dużej mierze zależą od dziecka.** U niektórych dzieci pewne symptomy występują od samego początku, podczas gdy u innych mogą się one pojawić na późniejszym etapie życia, nawet długo po ustaniu wykorzystania. **Z tego powodu pracownicy powinni pamiętać, że brak objawów nie oznacza, iż małe nie padło ofiarą wykorzystywania.**

Należy jednak zwrócić uwagę (między innymi) na powtarzające się infekcje dróg moczowych, trudności w chodzeniu lub siedzeniu, poplamione lub podarte ubranie (bez wiarygodnego wyjaśnienia), skarżenie się małego na ból, stan zapalny lub swędzenie okolic intymnych, ból przy oddawaniu moczu, i urazy zewnętrznych narządów płciowych lub okolic odbytu.

Objawy wykorzystywania seksualnego dzieci występujące w sferze emocji i zachowania:

Lp.	Typ konsekwencji	Objawy
1.	Problemy emocjonalne	Lęki i fobie, nieufność, depresja, wysoki poziom niepokoju, niska samoocena, poczucie winy, wstyd, stygmatyzacja, objawy stresu pourazowego, koszmary senne, nawracające sny, nadmierna czujność, nasilona reakcja lękowa, problem z akceptacją własnego ciała zachowania, autodestrukcyjne, myśli lub próby samobójcze.
2.	Problemy poznawcze	Problemy z koncentracją uwagi, słabe wyniki w nauce.
3.	Problemy w relacjach	Niewielu przyjaciół, mniej czasu na zabawę z rówieśnikami, izolacja, deficyt umiejętności społecznych.
4.	Problemy funkcjonalne	Problem ze snem, zmiana nawyków związanych z jedzeniem, utrata kontroli nad zwieracznymi: mimowolne moczenie się i zanieczyszczanie się kałem, dolegliwości somatyczne: bóle głowy lub brzucha, nadpobudliwość.